

LIN-NYTT

Medlemsblad for Norges Linforening
Årgang 29 Nr. 3 – 2019

Foto : Ernst O. Ziesler

ERNST O. ZIESLER

ÅRSMØTET 2020 – HILSEN FRA ERNST O. ZIESLER – VELOURUTE DE LIN
MARKEDSDAG I SKI – PROSJEKT FIBERPLANTER – GRØNNFARGEDAG
LOKKEKRANS – PRISLISTE – LINTUREN 2020 – BLIKK PÅ
TEKSTILINDUSTRIEN – FATABURSHUSTRUEN – LITT FRA REDAKSJONEN

Fra Linleder'n

Tekst og foto : Anne Holen

Mitt tema denne gangen er alle disse fibrene som blir benyttet i klesproduksjonen og som ikke lenger regnes som naturfiber. Merkeordningen for meg føles misvisende og i tillegg er det store mangler på kunnskap hos betjeningen i forretninger.

Når det gjelder tekstil kan fiber deles i 3 kategorier :

- Naturfiber fra planter eller dyr bearbeidet naturlig uten kjemikalier.
- Så kommer det vi kaller kunstfiber. Det er en regenerert fiber (Man-made natural polymer fibres). Herunder regnes viskose, bambus og andre trefiber. Også modal hører med som kunstfiber.
- Den tredje kategorien er kjemisk fiber eller syntetisk fiber utviklet av fossilt materiale. Her har vi alle syntetiske stoffer som polyester, elastan, akryl og lignende.

I tillegg har vi det som brukes som «finishing» av tekstiler, for eksempel for å få dem strykefrie eller for å mykne stoffet. Superwash i ull er også et tema som er omdiskutert. Mye av dette har vært kjent som kreftfrembringende og ikke nedbrytbart. Er dette problemet løst?

Så er det dette med tråd. Det som kalles tråd med 100% lin viser seg ofte at er innblandet med opptil 15% viskose eller en annen kunstfiber. Er ikke det feilinformert når vi sitter og syr bunadsskjorter der det står at tråden er av 100% lin, og så er det blandet med noe annet?

Vi har tenkt å gå grundig inn i dette feltet for å få gitt opplysninger om disse forskjellige metodene for framstilling av tråd og stoffer, og skrive om dette i Lin-Nytt framover.

Linforeningen har ellers hatt en stor jobb i år i forbindelse med medlemskapet i Norsk Kulturvernforbund. På første av året lagde vi en rapport om våre arbeidsoppgaver og timeforbruk. Rapporten skal inn i forbundets innspill til Stortingets behandling av det frivillige kulturvernet. På styrelederkonferansen 2. november fikk vi skryt av arbeidet. Maigull og jeg var der. Nå er det Museumsmeldingen det jobbes med. Det fører med seg en del arbeid å være med i Kulturvernforbundet, men for oss er det av stor verdi, da det åpner muligheten for å komme videre.

God Jul og Godt Nyttår til dere alle !

Anne

Planer for Årsmøtet 2020	2	Naturfargegruppa : grønnfargedag	11
Hyggelig hilsen fra Ernst O. Ziesler	3	Lokkekrans og brugde	13
Sykkeltur i Normandie	6	Prislista vår !	14
Markedsdag i Ski	8	Linturen i 2020	15
Besøk hos Bohuslin	9	Skråblikk på tekstilindustrien	16
Prosjekt : Kunnskap om fiberplanter	10	Fataburshustruen	17
		Smått og godt fra redaksjonen	18

Årsmøtet 2020 – Åker Gård 17. – 19. april !

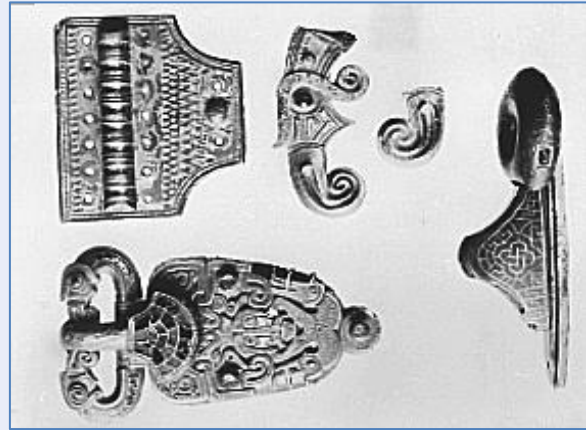
Tekst og foto : Wikipedia, Lokalhistoriewiki, Anne Grete Friberg

Årsmøtet i 2020 blir på Åker Gård ved Hamar. Selve årsmøtet blir lørdag 18. april.

Invitasjon/innkalling og detaljert program kommer i neste Lin-Nytt, men sett av helgen nå.

Åker Gård

Åkerspenna

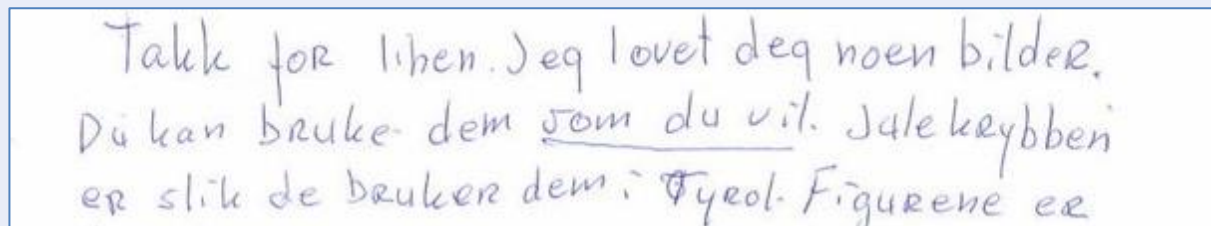
Åker Gård er en av de eldste gårdene i landet med historie som går flere tusen år tilbake. På 1800- og 1900-tallet ble det i flere omganger gravd ut enorme mengder verdifulle gjenstander, bruksgjenstander og søppel fra flere tusen års bosetning på Åker. Den vakre Åkerspenna fra 500-tallet vitner om at det nok bodde en småkonge på Åker. Fra ca. år 1000 ble gården kongens eiendom og i senmiddelalderen tilhørte gården kirken. Etter reformasjonen ble den igjen kongens eiendom og ble ofte brukt til militære formål og som bosted for offiserer.

En av disse offiserene var Peder von Todderud (1691 – 1772). Fra 1751 begynte han å forme og bygge ut gården til slik den ser ut i dag. Både han og hans senere svigerdatter Ulricke Charlotte (1744 – 1816) skrev detaljrike dagbøker om produksjon, problemer, nyheter og annet. Disse drev en stor manufakturproduksjon der det ble produsert tøy av lin, hamp og ull, alt nøyaktig nedskrevet i dagbøkene. Dagboka til fru Ulricke har Stange Historielag fått trykket opp. Vi får høre mer om dette på årsmøtet – velkommen !!

Hyggelig hilsen til Anne Holen fra Ernst O. Ziesler

Tekst og foto : Ernst Olav Ziesler

Takk for linen. Jeg lovet deg noen bilder. Du kan bruke dem som du vil.

Julekrybben (se forrige side, red.anm.) er slik de bruker den i Tyrol. Figurene er skåret ut i tre og er 12 cm høye. Maria, Josef og kongene har kjortler (de var jo avbildet i kirkene) laget av ikatvev (flammevev), kniplingene (gamle) er håndvevd i bomull og er fra katedralen i Versailles. Den ene kongen har knipling i 18 karat gull som har tilhørt prinsessen av Wales ca. 1800. Hyrdene har tyrolske klær. Resten av kniplingene og klærne har jeg sydd. Jeg er meget svaksynt. Stall og våningshus, kirke, skilter osv. har jeg laget.

Landskapet er fra Halltal i Tyrol og under kirken går det inn en queue-gang. Der er det mineralsalt fra dalen (Hall betyr salt). Du ser rokken med jomfru. Man skulle ikke kniple på helligdager.

Den andre rokken (se forsiden) er laget av min oldefar, presten Job A. Neumann (1837 – 1913). Han har gjortlet rokkehjulet i messing - for tyngdens skyld - for å få jevn gang. Den er fra ca. 1870. Vedlagt litt knipling fra ca. 1800 og en liten prøve på mine gullkniplinger.

Tusen takk ! Ernst.

Ernst Olav Ziesler (1943) fra Hisøy ved Arendal lever og ånder for knipling. Han har interessert seg for knipling helt siden han som 6 – 7-åring besøkte Norsk Folkemuseum, men det var ikke før på 1990-tallet han begynte å kniple selv. Han har gravet seg ned i kniplingens historie, studert gamle kniplingmønstre og rekonstruert kniplinger i gamle folkedrakter. Metallknipling har han lært seg selv. Før 1900 hadde mange folkedrakter metallkniplinger i gull og sølv. Etter 1900 fikk man ikke tak på metallkniplinger lenger. Ernst Ziesler bruker bare tråd (bomull, sølv, gull, lin og silke) av god kvalitet. Derfor henvendte han seg til Anne Holen og ba om å få litt lin. Som takk fikk Anne tilsendt det hyggelige brevet ovenfor, 4 bilder og noen prøver av hans knipling i gulltråd. Ernst Olav Ziesler holder kurs om metallknipling og han har også holdt foredrag for museumsfolk i utlandet.

Ernst Ziesler's gullknipling

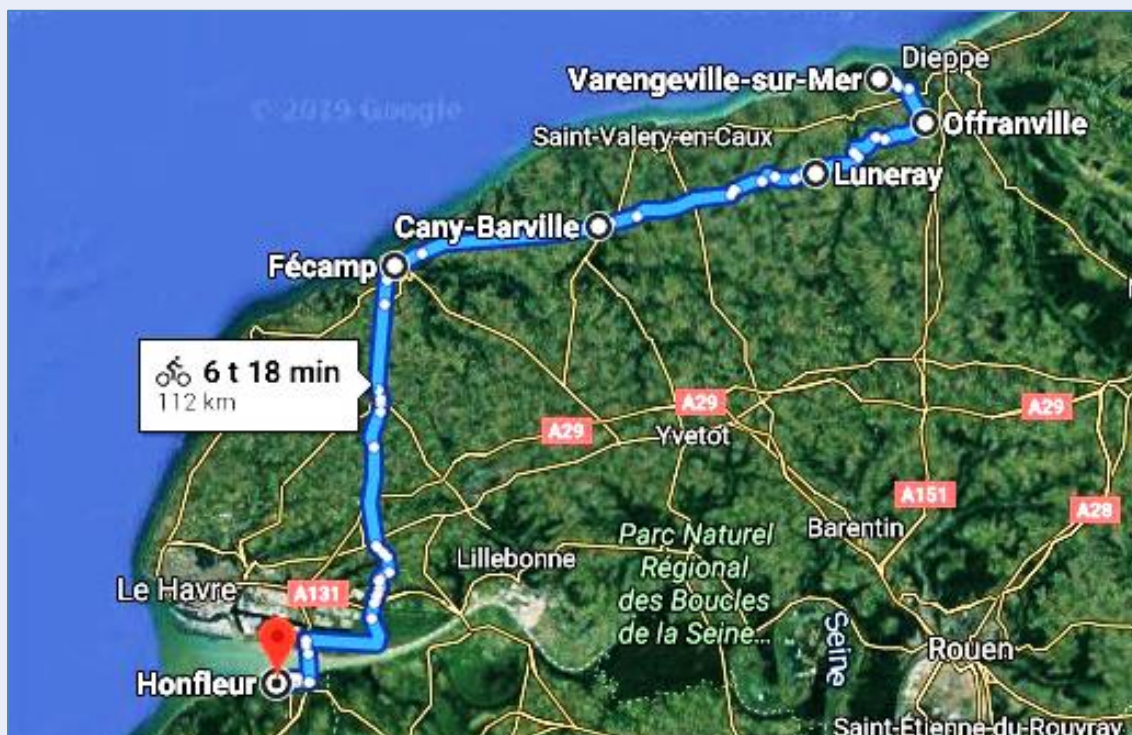
Sykkeltur langs "Veloroute de Lin" i Normandie

Tekst og foto : Anne Liv Tønnessen og Anne Holth Larsen

På Linforeningens tur til Doudeville i 2018, fikk jeg høre om denne sykkelveien gjennom linåkrene. Jeg lanserte idéen om en sykkeltur til min venninne Anne Liv Tønnessen, som skulle bli pensjonist i mai i år. Vi leide elsykler og planen var å sykle denne veien mens linplantene sto i blomst, det vil si omkring 17. juni.

Vi hadde bestemt oss for å besøke butikken Lin et L'autre, i Varengeville-sur-Mer. De hadde stand på linfestivalen i Doudeville da Linforeningen var der i fjor. Vi fant butikken og den var enda morsommere enn vi hadde trodd. De skulle stenge for lunsj da vi kom, men anbefalte oss restauranten over gaten. Der fikk vi et deilig måltid ute på fortauet, ost og pølse, salat og oliven, brød og vin. Som seg hør og bør i Frankrike. Syklene fikk litt mer last etter at vi hadde vært i butikken, og vi fulle av energi og inspirasjon satte avgårde mot Offranville.

I Offranville starter Véloroute du Lin. Sykkelveien går til å begynne med på nedlagte jernbaner, fint asfaltert og flott å sykle. Det var nå blitt litt ut på ettermiddagen og linmarkene var ikke på det blåeste. Ruta gikk gjennom små landsbyer og skyggefulle skogsområder til å begynne med.

Vi kom ganske raskt frem til Luneray, en liten by litt vekk fra sykkelveien der vi overnattet.. Neste morgen, etter en deilig fransk frokost syklet vi tilbake til Véloroute du Lin. Det var nydelig sol og linmarker på begge sider.

Nå var linen virkelig i full blomst. Vi syklet, fotograferte ivrig og nøt synet. Den ene åkeren vakrere enn den andre. Vi passerte rett forbi St. Pierre-le-Viger, bedriften vi besøkte i fjor som bearbeider linet for bøndene omkring.

Nå kom vi til en by som heter Cany-Barville og der spiste vi lunsj. Så var det siste etappe til Fécamp. Små landsbyer, litt skog, noen regndråper. Sykkelveien var merket helt inn i byen, og vi kom i rushtid, så det var mye biler og folk, men vi fant hotellet, like ved stranden i Fécamp. Femti km syklet vi denne dagen og Véloroute du Lin hadde virkelig svart til forventningene. Fécamp er en fin, liten by med rullestenstrand og klitter. Denne kvelden var det lyn og torden over den engelske kanal, mens vi satt på stranden. Sykkelutleiefirmaet kom på hotellet og hentet syklene. Enkelt og hyggelig.

Denne flott opparbeidede sykkelruten gjennom linmarkene er på 75 km. Strekningen mellom Offranville og Cany-Barville er det området med mest linmarker, overnatting i området ved Luneray er ideelt i forhold til linblomster om formiddagen.

Vi dro videre til Honfleur, en by som har hatt mye besøk av kunstnere opp gjennom årene og er preget av det, med mange gallerier og hyggelige kaféer, og morsomme butikker, særlig hvis man går litt bort fra havnen. En liten båttur i indre havn fikk vi og med oss. Vi gikk til toppen av åssiden, flott utsikt over Seinens munning og landskapet rundt. Her lå et lite Kapell, som var vel verdt et besøk. Vårt lille hotell hadde en Michelin-restaurant, hvor vi spiste middag. Stor opplevelse !

Siste morgen i Honfleur. Liten bytur hvor vi fikk se de store seilbåtene gli ut fra indre havn. Broen opp og båtene i lang rekke ut. Tidevannet her kan være opp til tre meter, så her må man være på plass i rett tid.

Drosje bestilt for Le Havre, og så Fixbus til Paris Charles de Gaulle. En fin tur !!

Linforeningen deltok på Markedsdag i Ski i august 2019

Tekst og foto : Maigull Appelgren og Anne Holen

Norges Linforening sin stand på Markedsdagen i Ski

Hvert år blir det arrangert en markedsdag ved Bøndernes hus i Ski den siste søndagen i august. Her kommer det folk fra hele Østlandet, men kanskje aller mest fra nærområdet i Follo. Man har planlagt dette i mange uker. Her yrer det av liv. Noen har som tradisjon å komme hvert år, for å treffe kjente og utveksle erfaringer og kanskje til og med verve nye medlemmer til sine foreninger. Andre vil se nærmere på nye og gamle landbruksmaskiner, på droner og roboter, delta i melkespannholding eller prøve en dronesimulator på PC. Eller kanskje vil man gå en kort pilgrimsvandring eller ta en ridetur på ponni. Det var mange salgsboder og man kunne bl.a. få kjøpt tradisjonsmat, sjokolade, desserter og drikke, husflid, håndverk, og kunst.

Ruth Kopperud med favnen full av spinnelin

I år hadde også Norges Linforening stand på denne markedsdagen og det var Maigull Appelgren og Anne Holen som representerte oss der.

Hos oss var Anne Gretes brødposer og spinnelinet med alle sine frøkapsler mest ettertraktet. Spinnelinet hadde Anne dyrket på Hedmarken for Linforeningen. Alt dette var nesten som et mini-Dyrsku'n.

Linforeningen besøkte Bohuslin – vi anbefaler at du også gjør det i sommer om du er i nærheten

Tekst og foto : Kristina Bjureke

Det finnes mange lokale linforeninger i Sverige, men ikke noen nasjonal forening som vi har her i Norge. En av de lokale foreningene er Bohuslin, og den ble omtalt i Lin-nytt 2016 nummer 3 på sidene 14-15. Vi i styret hadde veldig lyst til å bli kjent med Bohuslin og noen av oss besøkte dem 19. oktober 2019. Bohuslin har et Linmuseum som ligger nær Fjällbacka i Bohuslän.

Maigull Appelgren, Edda Toxe Meland, Anne Holen, Kristina Bjureke

Ordfører Agneta Ekman Wingate til venstre og Styreledamot Ann-Christin Edstorp til høyre delte vennlig med seg erfaringer fra sitt engasjement i Bohuslin

Bohuslin har 60 medlemmer og deres Linmuseum er åpent torsdag - søndag fra 12 -16 under juli og august. Besøk på andre tider av året kan gjøres etter avtale. Det er en aktiv gruppe ildsjeler som driver virksomheten ideelt, men i tillegg ansetter de ungdom som formidlere to måneder om sommeren. De bygger formidlingen på storytelling-pedagogikk, ikke forelesninger eller digitale løsninger. Ungdommene trenes opp i en ukes tid før de begynner å guide besøkende, men de er aldri alene, det er alltid noen av de erfarne med i åpningstidene. De kommer inn på linets magi, beredning av lin, lintøyets fantastiske egenskaper – og besøkeren kan avslutte med å handle litt i deres butikk. Linmuseet er nå med i en gruppe av mindre museer som har paraplynavnet Arbeetslivsmuseer. Deres felles katalog hjelper dem med

markedsføring og sekretariatet på Arbeetslivsmuseer støtter dem med kurs i økonomi og annet relevant for småmuseer.

Finn mer informasjon på <http://www.bohuslin.se>

Vi trenger din kunnskap om fiberplanter !

Tekst og foto : Anneleen Kool

Myrull gir ikke like mange og like fine fiber som lin, men var lettere å få tak på rundt på de gamle seterbrukene og den kunne blandes med ull

Prosjektet "Mennesker og planter" er et forskningsprosjekt som gjennomføres i regi av Naturhistorisk museum (UiO) i samarbeid med Kulturhistorisk museum (UiO).

Med dette prosjektet ønsker vi å kartlegge nytteplantenes opphav, avdekke gamle plantetradisjoner og bidra til å ivareta kunnskap om ville planter og deres bruk for framtidige generasjoner.

I all tid har mennesker vært avhengige av planter som mat, fôr, medisin, redskaps- og bygningsmateriale og ikke minst klær. Lin, hamp og nesle har vært i bruk i Norden fra før vikingtiden til nå, men selv planter som myrull har hatt betydelse til å lage tekstiler i et klima, der klær er livsviktige. Ofte kan vi finne noen informasjon om at en viss plante har blitt brukt til fiber eller plantefarging for eksempel. Det er derimot vanskeligere å ta vare på kunnskap om hvordan en plante brukes eksakt. Skal det røtes på en viss temperatur, hvor lenge, må man blande plantene med vann, er det noen tider på året eller døgnet som er bedre for å høste plantene? Er det mulig å bruke spesifikke fargeplanter til å farge lin eller er det andre som er bedre til andre type fiber? Dette er kunnskap som trengs for å kunne ivareta plantebruk for fremtidige generasjoner og her trenger vi din hjelp.

Du kan finne mer informasjon om prosjektet her:

<https://www.nhm.uio.no/forskning/prosjekter/mennesker-og-planter/index.html>

Vil du bidra i prosjektet?

Har du egne kunnskaper og erfaringer om bruk av planter? Du kan dele kunnskap og minner ved å gå inn på <https://minner.no/tema/planter>. Kunnskap om plantebruk endres med tiden. Vi vil vite hvilke nytteveksttradisjoner som fremdeles holdes i hevd. Din kunnskap – mye eller lite – har stor verdi for oss! Vi vil sammenligne informasjon om din plantebruk i dag med kunnskapen folk har hatt i ulike tidsepoker på 1900-tallet.

Er du god til å lese norsk håndskrift fra 1930-, 40- og 50-tallet, og interessert i planter og plantebruk? Da kan du bidra med å transkribere (overføre) håndskrift fra Norsk Folkeminnearkiv. Ved å transkribere hjelper du oss med å gjøre materialet enkelt tilgjengelig for andre samtidig som du kan lære om bruk av planter. Hvis du ønsker å bidra kan du registrere deg på www.zooniverse.org (opprett brukernavn og passord). Deretter går du inn på prosjektets side ved å gå inn på denne linken <https://www.zooniverse.org/projects/irene-dot-teixidor/planter-og-tradisjon> Følg veiledningen for å få instruksjoner for hvordan du transkriberer.

Naturfargegruppa – grønnfarging 20. juni 2019

Tekst: Berit Knai Johansen/Hildegunn Eggum, Foto : Hildegunn Eggum

Elleve glade fargedamer var samlet på Våle Prestegård denne dagen for å farge lingarnet sitt grønt. Selv om vi har mange grønne vekster i naturen, får vi ikke grønn farge ved å bruke disse. Vi må først farge garnet blått med indigo eller vaid, beise lingarnet med tannin og deretter med alunacetat eller aluntriacetat. Så farger vi det i en fargesuppe som gir gult, og da blir blått garn grønt. Dette kaller vi overfarging, en prosess som tar tid.

Berit Knai Johansen, Anne Holen og Inger Harridsleff lager blå kyper

Fargegruppa hadde først vært samlet på en blåfargedag den 6. juni. Da arbeidet vi med å lage organiske kyper etter Michel Garcias metode. Hver og en blandet sin kype som de tok med hjem. Etter noen dager kunne kypen farges i.

Til grønnfargedagen hadde fargedamene samlet inn holdbare, gule fargeplanter til 4 forskjellige fargebad : eikeblader, fargereseda fra Skallevoid, hundekjeks og reinfann. Fargesuppene tok de med seg ferdig kokt hjemmefra.

Hver deltager kunne ha med seg 200 gram lysere blått lingarn til fargebadene, det vil si 50 gram i

hvert av badene. Tørt garn ble fiksert i kalsiumkarbonat (kritt) eller hvetekli før vi la det i fargegryta. For å få en jevn grønnfarge, er det viktig at blåfargen også er jevn. Vi erfarte at noe av garnet fikk en ujevn grønnfarge som kan skyldes en ujevn blåfarge.

Overfarging med henholdsvis fargereseda, hundekjeks og reinfann

- Fargereseda og hundekjeks ga grøntonner som lignet hverandre - en gulgrønn farge. (Berit har overfarget vassblått bomullsgarn med fargereseda og fått en lime-farge).
- Reinfann ble tatt før blomstring. Tror vi ville fått mer grønt hvis den stod i blomst. En blågrønn farge.

Overfarging av lin farget med eikeblader

- Eikeblader ga en grågrønn farge. Ga den jevneste grønnfargen til tross for at noe av garnet var litt ujevnt blått. Skyldes dette tanninen i eikebladene?

Vi hadde også et fargebad med istervier fra Larkollen for å teste fargen og lagde prøver med både hvitt og blått garn. Istervier ga en dypere, mer mett gul farge, nesten messingfarget. Grønnfargen lignet den vi får fra reinfann. Istervier kan være interessant å jobbe med videre og få erfaring med hvordan fargen holder seg på lin.

En trivelig og lærerik dag!

Videre planer er gråfarger. Her vil vi få nye erfaringer med en farge som er veldig anvendelig og som har vært framstilt langt tilbake i tid.

Lokkekrans og brugder

Tekst og foto : Anne Holen

For mange år siden kom jeg over en beskrivelse fra Sverige om hvordan en gjør en «lockakrans». Tekst og foto var Katarina Ågren og Janne Hellgren. Barbro Nyberg, hemsløydskonsulent i Kristianstads Län viste hvordan hun lagde denne kransen.

Det vises ikke til at denne måten å lagre fiber på har blitt brukt som betalingsmiddel. Men hun har skrevet opp forskjellige ord som er blitt brukt i forbindelse med beskrivelse av mengder, deriblant tott, totte og docka. Vi har fra de gamle målene brukt ordet brugd og tott. En tott er 12 brugder + at en binder rundt med en 13nde. Dette er kjent som betalingsmiddel allerede fra 1600-tallet. Det kan også ha blitt brukt tidligere. Vi har også brukt betegnelsen en tolvbring, altså 12 brugder. Og som også er bundet sammen med en 13nde.

En toll eller tolvbring

Linnet blir kalt en brugd allerede når en tar en passe bunt som skal bråkes. Når en skaker tar en kanskje 2 slike brugder. Og når brugder blir nevnt, er det ikke ferdig heklet lin med betegnelse som lang-fiber eller stry. Det er den ferdige skakede linen som blir nevnt som brugd da. Fra Danmark har jeg sett at en tolvbring kan være over 50 kg. Derfor kan en brugd være så mangt. Jeg har bundet sammen til en toll for å vise hvordan den kan ha vært.

Men jeg tror den ikke har blitt laget slik i ene enden. Når en tar det opp, blir det en del stry når en hekler. Men det gjør det jo i enden hvis den ligger uten å ha blitt bundet opp. Idéen med å lage en slik lokkekrans kan være i forbindelse med at det ble vanlig å binde blomster-kranser på den måten.

Prisliste for salg fra Linforeningen

Prisene gjelder ved salg på messer, festivaler etc. For annet salg kommer porto i tillegg. Send bestillingen din til kontakt@norges-linforening.no

Linfrø, oljelin og fiberlin	50 gram	50 kroner
Linfrø, oljelin og fiberlin	100 gram	100 kroner
Såpespon	200 gram	100 kroner
Spinnelin	500 gram	200 kroner
Brødpose		100 kroner
Brødpoper 3 stk.		250 kroner
"Inspirert av Susanna Johanna Pihl" - et fargeprosjekt		150 kroner

LINTUREN i 2020

Tekst og foto : Anne Holen

Vi prøver på å få til en tur til Georgia i 2020. Der er det mye å se både innen lin, ull, tepper, silke, strikking og mye annet. Vi vil også prøve å komme oss ut på landsbygda eller til småsteder som er interessante.

Det er muligens best å dra på høsten, i slutten av september eller begynnelsen av oktober. Planene så langt er at vi kan dra i midten av første uka i oktober og komme hjem uka etter. Da råker vi høstferien for begge de ukene som de forskjellige områdene har høstferie. Temperaturen er ganske bra på den tiden, men dette skal vi undersøke nærmere.

Vi vil gjerne høre fra dere om det er noen som kan tenke seg å være med. Det tar tid og det er en del jobb med å arrangere turer, så vi ønsker ikke å sette i gang hvis ingen ønsker å dra. Anne

PS: Kontakt Anne dersom du har spørsmål eller kommentarer til denne turen. Du finner mail og telefonnummer på nest siste side.

Et skråblikk på tekstilindustrien

Tekst og foto : Anne Grete Friberg, utstillingskatalogen

I lederen i dette nummeret har Anne Holen tatt opp temaet med industriell bearbeiding av tekstiler og fibre. Jeg tenkte denne utstillingen kunne være en liten start på dette store temaet :

I museet Gropius Bau i Berlin kom jeg i sommer over en utstilling som het "And Berlin Will Always Need You. Kunst, Handwerk und Konzept Made In Berlin". Denne utstillingen viser samtidskunst som beskjeftiger seg med håndverk, industri og prosesser, stiller spørsmål ved produksjonsprosesser – spesielt innen tekstilindustrien. Alle utstillerne er kvinnelige kunstnere som nå bor og arbeider i Berlin, de fleste kommer i utgangspunktet fra andre land.

Kathie Lee – Liang Shi Handbag Factory - hourly wages: 13 Cent - 60 to 70 hs a week;
Wal Mart – Li Wen Factory - hourly wages: 18 Cent – 12 hs a day;
Ann Taylor – Kang Li Fashion Manufacturers - hourly wages: 13 Cent – 7.30 to 24.00;
Ralph Lauren, Ellen Tracy, Linda Allard – Iris Fashions – hourly wages: 20 Cent – 12 to 15 hs a day;
Esprit – You Li Fashion Factory – hourly wages: 13 Cent – 7.30 until 24.00;
Cherokee Jeans – Meiming Garment Factory – hourly wages: 24 Cent – 70 hs a week;
Nike and Adidas Sportswear – Yue Yuen Factory – hourly wages: 19 Cent – 60 to 84 hs a week;
Adidas Sportswear – Tung Tat Garment Factory – hourly wages: 22 Cent – 75 to 87 hs a week;
Sears – Tianjin Beifang Factory – hourly wages: 24 Cent – 60 hs a week

Kathie Lee – Liang Shi Handbag Factory - hourly wages: 13 Cent - 60 to 70 hs a week;
Wal Mart – Li Wen Factory - hourly wages: 18 Cent – 12 hs a day;
Ann Taylor – Kang Li Fashion Manufacturers - hourly wages: 13 Cent – 7.30 to 24.00;
Ralph Lauren, Ellen Tracy, Linda Allard – Iris Fashions – hourly wages: 20 Cent – 12 to 15 hs a day;
Esprit – You Li Fashion Factory – hourly wages: 13 Cent – 7.30 until 24.00;
Cherokee Jeans – Meiming Garment Factory – hourly wages: 24 Cent – 70 hs a week;
Nike and Adidas Sportswear – Yue Yuen Factory – hourly wages: 19 Cent – 60 to 84 hs a week;
Adidas Sportswear – Tung Tat Garment Factory – hourly wages: 22 Cent – 75 to 87 hs a week;
Sears – Tianjin Beifang Factory – hourly wages: 24 Cent – 60 hs a week

Todelt dress i utstillingen til Alice Creischer

Lønninger og arbeidstid i kjente merkevarefirmaer

En av utstillerne, Alice Creischer, hadde som utgangspunkt tekstilindustrien i Berlin. Mot slutten av det 19. århundre var Berlin ledende innen tekstil- og klesindustrien og byen ble "hovedstad for ready-to-wear". Byen ble dermed også konfrontert med industrielle arbeidsbetingelser. Creischer utforsker det politiske paradigmeskiftet som fulgte internasjonalisering og neoliberalisering etter 1990. Utstillingen består av eksempler på en rekke antrekk fra ulike store aktører i mote- og klesbransjen og fokuserer på lønns- og arbeidstidsbetingelsene i fabrikkene.

Litt historie må vi også ha med

Tekst og foto : Anne Grete Friberg og Läckö Slott

I kjelleren under det vakre Läckö Slott ved innsjøen Vänaren i Sverige har museet laget et tablå hvor "sjefen" for husholdningen - fataburshustruen – forteller om sin jobb og sin hverdag :

Marina heter jag och är den högst rankade kvinnan bland de anställda på Läckö. Jag övervakar alla kvinnors arbete – och vi är många !

Jag är nyckelpersonen som håller ett öga på at allt fungerar, även om karlar som Bertil bagare. Elias skaffare och Sven i Ladugården basar här och var. Men silvret – det får allt Måns silverknekt sköta själv !

Jag ansvarar personligen för slottets förråd av allt som rör hushåll, textil och medicin. Husapoteket med örter och folkmedicin är mitt ansvar – och brännvinet ! Känsliga moment i brygning och bränning sköter jag själv.

Linnepressen är min kompetens – endast Hennes Furstliga Nåde får också röra den. Nu skall här fram linne och damast till festens dukning ! Hörde ni ? Musikanterna börjar äntligen öva till festen...

Og den fine linnepressen – hvor sto den ? I Spisesalen !

Litt smått og godt fra redaksjonen

Tekst og foto : Anne Grete Friberg

Så har vi lagt et aktivt år bak oss.

Kristina demonstrerer i Botanisk hage

Besøk av vikinger på Dyrsku'n

Detalj fra Bjørg Kristiansen White sitt teppe. Hun fikk diplom på Dyrsku'n for dette

Fornøyde jenter med halsbånd av linfiber

Siden forrige Lin-Nytt har vi deltatt på Markedsdag på Bøndenenes Hus i Ski, "World Wide Spin In Public Day" på Våle Gamle Prestegård, fiberdag i Botanisk Hage, Dyrsku'n i Seljord, flere møter i Kulturvernforbundet, styret har vært på tur til Bohuslin i Sverige og vi var representert på markedsdagene på Vøyen Gård. Det er viktig å komme ut og demonstrere, prate med interesserte og formidle kunnskap om lin - dyrking, bearbeiding, produksjon, vedlikehold etc. Og ikke minst – det er veldig hyggelig og morsomt. Og det gir inntekter til foreningen ved at vi selger såpespon, frø, linkluter og brødposer.

Før årsmøtet i våres hadde vi fått trykket opp den fine fargerapporten som Hildegunn Eggum laget ved avslutningen av prosjektet "Inspirert av Susanna Johanna Pihl". De 100 eksemplarene forsvant raskt og vi har nå trykket opp flere. Er du interessert i å få den, kan du bestille hos oss kontakt@norges-linforening.no eller passe på når vi deltar på ulike tilstelninger.

Vi har fått en henvendelse fra Unni M. Røkkum som designet den fine logoen vår tilbake i 1990. Hun synes det er hyggelig at vi bruker den fremdeles, men er noe skeptisk til hvordan den er forandret på Facebook-profilen vår. Vi vil invitere henne til et styremøte for å diskutere dette.

I lederen denne gangen tar Anne Holen opp sin bekymring for at naturlige fiber og tekstiler blir bearbeidet industrielt og for alle de syntetiske stoffene vi omgir oss med. Vi har tenkt at vi skal følge opp dette i flere artikler i kommende Lin-Nytt - et spennende og viktig tema.

I neste nummer kommer detaljer om årsmøtet og mer om lin-turen 2020. Håper vi ser deg på begge disse dagene !

Sandefjord og Ski 2. desember 2019 – Anne Grete og Maigull

Funksjoner i Norges Linforening

Styret:

Leder

Anne Holen
Storvegen 2, 2332 Åsvang
Tlf. 473 36 637
mail: ann-hole@online.no

Sekretær

Frida Tove Meland
Fløanvegen 461, 7510 Skatval
Tlf. 748 03 288
mail: fritom@online.no

Kasserer og medlemsregister

Maigull Appelgren
Raveien 10 D, 1430 Ås
Tlf. 415 21 292
mail : maigull@outlook.com

Redaktør Lin-nytt

Anne Grete Friberg
Leikvollgt. 77, 3208 Sandefjord
Tlf. 911 55 729
mail: annegretefriberg@gmail.com

Hjemmeside og Facebook

Kristina Bjureke
Rødbergvei 70C, 0593 Oslo
Tlf. 952 00 804
mail: kristina.bjureke@nhm.uio.no

Styremedlem

Else Abrahamsen
Gåsemyrveien 10, 4085 Hundvåg
Tlf. 475 23 648
mail: else.hille.abrahamsen@lyse.net

Varamedlem

Odney Opsal
Sadlavegen 80, 4280 Skudeneshavn
Tlf. 958 63 960
mail: odny.opsal@gmail.com

Andre oppgaver:

Valgkomité

Gerd Wold Goddard
Grandveien 8, 6415 Molde
Tlf. 910897310
mail : m.wog@online.no

Anne Holth Larsen
Ryggveien 54, 4072 Randaberg
Tlf. 900 30 589
mail: anne.holth.larsen@gmail.com

Revisor

Hege Randsborg
Gjøvik gt. 3A, 0470 Oslo

Vask og stell av lin, salg av frø og såpespon

Kathrine Holmegård Bringsdal
Stovlandsveien 130, 4519 Holum
Tlf. 416 28 189
mail: kathrine.bringsdal@outlook.com

Redaksjonskomité Lin-nytt

Anne Grete Friberg
mail: annegretefriberg@gmail.com

Maigull Appelgren
mail: maigull@outlook.com

Beredningskontakter (for maskinell beredning)

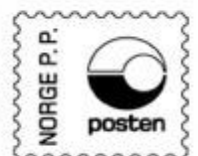
Anne Holen
Storvegen 2, 2332 Åsvang
Tlf. 473 36 637
mai: ann-hole@online.no

Ann-Britt Fagernes Skaug
Mengsholvegen 1082, 2355 Gaupen
Tlf. 416 93 320
mail: abf@ringsaker.kommune.no

Natufargegruppa

Hildegunn Eggum
Brekkeåsveien 1, 3178 Våle
Tlf. 906 41 797
mail : s-eggum@online.no

Returadresse:
Norges Linforening
v/Anne Grete Friberg
Leikvollgt. 77
3208 Sandefjord

Er du interessert i å bli medlem?
Årskontingenten i 2020 er

For enkeltmedlem : kr 380

Familiemedlem : kr 100

Medlemmer som bor utenfor Norge : 430

Organisasjoner/bedrifter : kr 500

Gå inn på Hjemmesidene våre <https://norges-linforening.no> og -> BLI MEDLEM

fill ut feltene og SEND INN.

Hjemmesider: <https://norges-linforening.no>

Følg oss på Facebook : Norges Linforening

Kontonummer: 1503.10.55900.

Org. nummer: 875334832

ISSN 0803-5547

Redigering: A. G. Friberg, M. Appelgren

Trykk: Vinn Industri Drammen AS www.vinn-drammen.no